ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻՒ — ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՕ — 131 ՃՈՒՄԱՆ ԷՐԹՔ ՍԻ 24 — ՄԱՐՏ — 1856

ՄԷՃՄՈՒՐԱՑԸ

ՀԱՅԱՏԻՊ

Իշխող Մեծմուրայը Հավատիս, հէր հոգիթա Ճուսման Էրզրէսի կիւնէրի տաղրթրատնդ տրը։

Սէնէսի բեշլի օլարադ Գայիմէ	140	մատէն ադէ	120	ղրշ.
Ամիսը այլեղը քէպալիք	» 75	» »	65	–
Լուչ այլեղը քէպալիք	» 40	» »	35	–
Վէ պիր նուսխէսսը			3	–

Տաշրալար իչուն պէհէր նուսխէսսունա 20 փարա բասթա մասրաֆը դամի օլունուր։

Իլանտրին պէհէր սրբասը պիր սէֆալիգ 60 փարա
Էրի սէֆա իչուն պէհէր սէֆասընա . . 40 »
Լուչ սէֆա իչուն պէհէր սէֆասընա . . 30 »
Լուչ սէֆատան դիսարէ օլան, վէ զայէֆ ուզան իրանդան իչուն այրընճա բաղարլըգ օլունուր։
Տաշրատան կելէն վէ քիմսէսի վէ իրանդան բասթա մէսարիֆլերի, լիքանէրէնլերին խաղերինէ օլսուզդա մանչալարէ պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐԱՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ԵՎ ՓԱՓԻԱՅԸ ՍԱՅՍԻՐԷՅԷ ՄՈՒՏԱՖԱԼՈՒԳ ՂԱԶԷՐԱՆ

ԱՍԻԹԱՆԷ 24 ՄԱՐՏ

Կէչէն բաղար էրզրէսի կիւնիւ ջեգարընդան իլավէ իլէ միւսալէհէ մատաէյի խայրիսէսի Թէրաֆիմրզան տախի Թէպշիր գելընմիշ իսէ տէ, պողը Թաֆսիլաթը իլավէսի իլէ պու տէֆա տախի սէր սահիֆէյի վարագամրզ Թէզեին գելընմիշդիր։

Ամֆրանկա մարթին Եիրմի տոգուզունճու ճիւմա էրզրէսի տիշամը մէվլիւրէթին քեաֆֆէյի միւզաքերաթը խիւլասա օլունուպ, միւսվէտէ օլարագ եաղըմբ վէ պիր ճիւմլէ մուրախասալար Թէրաֆլէրինէն իմզա գելընմիշդիր։

Պատէհու Ինկիլթէրրա էլչիսի Լորտ Դարէլ, Ֆրանսըզ էլչիսի Պարոն Պուրգնէ, Ամսթրիա Խարիճիսէ նազիրը Բարոն Պուլ, Սարատազամ Ամալի բաշա, Սարահնեա Խարիճիսէ նազիրը Բարոն Պուլուբ, վէ Բուսիա էլչիսի պարոն Պրունով պիր եէրէ կելիպ, միւսվէտէյը մէզքուր իւզէրինէ ահանամէյի Թանզիմ իլէ միշէր տիր, վէ էրզրէսի բաղար կիւնիւ էջէնէ իլչ սատթ սօղրա քեաֆֆէյի մուրախասալար իմզալալրով, իմբէրաթորան էմրի իւզրէ եիւզ պիր թօփ էնատիթը իլէ Խարիս պէլրէսինէ նէջա օլունմուշ տուր։

Պու բէյանամը մէսէրրէթ էնճամ, բուսի մարթին օն սէքիզնճի բաղար կէճէսինին բաղար էրզրէսի սատահնա իքի սատթ գալարագ, պապը Ամիսէ, Ֆրանսըզ, Ինկիլիզ, վէ Ամսթրիա էլչիլէրինէ, Ֆրանսըզ ճէնէրալը Լարշէյ վէ Ֆրանսըզ պահրիսէ գումանատանը պարոն Տարիգոյա արա արատա վասլ օլուպ, բաղար էրզրէսի սատահնը ալտթուրգա սատթ իքի բաղէրինէ Պէյ օղլունա քեասին Ֆրանսըզ թօփ պաթէրիալէրինէն իքի եիւզ պիր բարէ թօփ էնատիթը իլէ իմզայը միւսալէհէ թէպշիր գելընմիշ տուր։

Վէ թամ էօյլէ վագթը թօփխանէյի ամիրէտէն վէ գալէ վէ գէճալրարան վէ պէյլիք կէմիլէրինէն տախի եէրմի պիրէր թօփ աթըլըպ, էրզրէսի սայը սապահնա գատար պէշ վագրթ թօփու թէքմիլ օլմուշ տուր։ Վէ կէմիլէր սանճագ տօնաթըպ, վէ տաքէր սէրէնէրէ վէ քիւբէշթէլերէ տիզիլիսի պիւլէնտը ավազ իլէ իւչ տէֆա փաֆիշանէմ չօգ էաշ, տուայը խայրիսէսինի էտա խլէմիշէր տիր։

Լէվմը մէզքիւրտէ վիւքէլայը տէվլէթը Ամլիսէ, մապէյնը հիւմայունէ պիր ադիմէ հուզուրու հազրէթը փատիշահիտէ ըէսմը թէպրիք վէ թէշէքքիւրի տախի խֆա խլէմիշէր տիր։

Վէ ահշամընը վիւքէլայը տէվլէթ վէ մէմուրին վէ սիւֆէրայը տուէլը էճնէպլիսէ վէ ահէտը նասատան իսթէքլի օլանլար գանտիլ վէ ֆիշէնք տօնանմալարը տախի իմրասը իլէ ըզհարը սուբուր վէ շատիւմանի խլէմիշէր տիր։ Պու բէյանամը մէսէրրէթ էնճամ, ճանիպի պապը Ամլիսէն նէջը օլունան էվրագատա շու վէճհիլէ պէյան օլունմուշ տուր։

„Միւսալէհէ մուահէտէի ումումիսէսինին, տիւնքիւ բաղար կիւնիւ ագա վէ իմզա օլունմուշ օլսուզդա, խապէրի մէսէրրէթ էսէրի, Թարաֆը վալայի Սատրազամիսէն Թահրիրաթը Թէլէզրաֆխէ իլէ պիլտիրիլմիշ տիր։

„Իշ պու միւսալէհէ, Տէվլէթը Ամլիսէնին իթիլաֆ շէրէֆ իւ շանընը մուճիպ, վէ հուգուգ վէ մէնաֆիսինէ Թէմամի իլէ մուվաֆֆըգ օլարագ, զաթը շէքքէթսիմաթը հազրէթը Շահինշահինին մուվաֆֆագիյէթը ճէլիլէյի միւլիւքանէլերինին պիր պէօյիւք էսէրի օլմաղ իլէ տուայի պագամի էօմր իւ շէվքէթը հազրէթը Փատիշահի Թէքբար օլունմագտա, վէ սաղթանաթը սէնիպէնին միւթթէֆիգի մուֆախամէրինին պու պապտէ իպրաղ իթիքլերի ատասը հիմմէթը ճէլիլէ, ումումու միլլէթը Օսմանիյէ Թէրաֆընատան Թագամիր գելընմագտա տուր։

„Իշ պու մէսէրրէթը ճէլիլէնին, իլանը իչիւն մէվգիֆի մասլիհմէտէն պէշ նէօպէթ Թօփրար էնատիթ, վէ տօնանմա իճրասը իլէ ըզհարը շատիւմանի օլունճագ տուր։»

Ամանամէյը մէզքիւրիւն ահքեամը հէր մահալտէ սէրիան իճրա օլունճաղընատան, կէրէք Դրբրմատան վէ կէրէք մահալը սայիրէտէն տուէլը միւթթէֆիգէ ասքէրի միւմքին մէրմէպէ աղ վագրթ զարֆընատա խուրուճ խիւպ վէթանէրինէ ավտէթ խէճէք տիրէր, վէ Ամսթանէ լիմանընատա մէվճուտ օլան Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ կէմիլէրի հէման եօլա բէվան օլսուպ, ան պէ ան Դրբրմ ճանիպինէ աղիմէթ իթմէքտէ տիրէր։ Վէ կէօղէվլէտէ օլան տէվլէթը Ամլիյէ ասքէրինին նագլի իչիւն տախի թէրատանէյի ամիրէտէ տէվլէթը Ամլիյէ տօնանմասը տախի հազրանմագտա տուր։

Բուսիալրար տախի Դարս ճանիպինի թահրիսի իթմէյէ պաշլամըշ օլտուգլարընատան, իլէրիւտէ նասպ օլունճագ պիր միւխթէլիֆ գումանտանլա օն վասէթասը իլէ Ինատօլու հուտուտի տախի թէսվիյէ գելընճագ տրը տէնիյօր։

Մէզքիւր բաղար էրզրէսի կիւնիւ սապահլայրն պիրիսի Դրբրմ, վէ տիկերի թրապուզան ճանիպինէ օլմագ իւզրէ սէրիան իքի գելթա վաբօր տախի չըգարըլըպ միւսալէհէ խապերի ճէվանիպի մէզպուրէյէ տախի կէօնտէրիլմիշ տիր։

— Բարիս մէշվէրէթինէ մուրախասա թայէին պույրուլան ֆէխամէթլու տէվլէթլու Ամալի բաշա հազրէթլէրի մայէթինէ, սրը քիթապէթի մէմուրիյէթի իլէ Բարիս ճանիպինէ ադիմէթ խոէն պէյլիքճիի տիվանը հիմայուն սատատէթլու Ամֆիֆ պէյ հազրէթլէրի, ահանամէնին պիր սիւրէթի իլէ Բարիսատէն Մարսիլեայէ վէ Մարսիլեատէն տախի Ամսթանէյէ ադիմէթ իթմիշ օմաղ իլէ, էօյէ ադիմէթ իթմիշ օմաղ իլէ, Ինիմիւզատէի սալը կիւնիւ Ամսթանէյէ վիսուլի մէմուլ օլունմագտա տրը, վէ ահանամէյը մէզքիւր Թէրաքը հազրէթը Շահանէտէն Թասդիգ օլունմասընգա, իլանը միւմքին օլամայաճաղընատան, կէլէճէք ճիւմա իրթէսի Թէրճիւմէսինին զաղէթա մըղա տէրճ գելընմասը տախի մէմուլիմիզ տիր։

— Պուռնան պէօյէ Ռուսիա Թիւճճար կէմիլէրինին սէրբէսթճէ Ամսթանէյէ վէ Ամգ տէնիզէ, վէ տէվլէթը Օսմանիյէ վէ տուէլը սայրբէ Թիւճճար կէմիլէրինին տախի սէրբէսթճէ Ռուսիա լիմանլարընա տուսուլ իթմէսի մուգաբրէր պուլունմուշ իմզա, մուճիպինճէ հարէքէթ օմաղ իլէ, մուճիպինճէ Ռուսիա սանճաղը իլէ կէլէն վէ կիտէն Թիւճճար սէֆինէլերինէ մանի օլունմամագ իւզրէ։ գարա տէնիզ պօղազը գումանտանլարընա էմր իւ Թէնպիհ պույրուլմուշ տուր։

— Միւսալէհէտէն սօղրա Ռուսիա մուրախասը պարոն Պրունով Ֆրանսա տէվլէթի նէզտինտէ Ռուսիա էլչիսի գալտճագ տրը տէնիյօր։

Տուէլը միւթթէֆիգէ ասքէրինին մէմալիքի Օսմանիյէտէն չըգըպ չըգմայաճագլարընա տայիր պու էնատէ պէյն էլ ահալի խայլը սէօհպէթլէր կէչմէքտէ օլսուզդունատան, պու նա ճէվապ օլարագ շունու տէյէպիլիրիզ։ կէրէք 1854 սէնէսի մարթ 14 Թարիխի իլէ, տէվլէթը Ամլիյէ իլէ Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրի պէյնինտէ ագա վէ իմզա օլունան ահանամէնին իւչիւնճիւ պէնտինին ահքեամը, վէ կէրէք 1854 սէնէսի յունիս 14 Թարիխի իլէ Ամսթրիա իլէ տէվլէթը Ամլիյէ պէյնինտէ ագա վէ իմզա օլունան տիկէր ահանամէնին պէշինճի պէնտինին ահքեամընին Թէքմիլէն վէ Թէմամէն իճրա օլունճաղը Բարիս մէշվէրէթինտէ տախի Թէքբարէն գարար վէ իմզա օլունմուշ տուր։

Տէվլէթը Ամլիյէ իլէ Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրի պէյնինտէ 1854 սէնէսի մարթ 14թ- Բարիսի իլէ Իմզալանան ահանամէնին Իւչիւնճի- պէնտի։

„Իւչ-նճի- պէնտ։ Իլէրիւտէ միւսալէհէ ահանամէսի Թանզիմի իլէ իւ պու ահանամէնին հիւքմիւ իճրա պուլունուզդա հալտէ հաշմէթլիւ Ինկիլթէրրա գրալիչասը վէ հաշմէթլիւ Ֆրանսա իմբէրաթորուճ ճէնապլերի, պու ահանամէ միւճիպինճէ իսթիխամամ օլունան պէրրի վէ պահրի ասքէրլէրինի կէրի չէքմէկ իչիւն լազըմ կելէն թէտարիքի իճրա իթմէյէ, վէ գարատա մուվագգաթէն էլլէրինտէ օլան գալէ վէ սայիր մէվգիլերի տախի տերագ հիւքիւմէթը տէվլէթը Օսմանիյէ մանիսէյէ գըրդ կիւն զարֆընատա Թէսլիմ իթմէյէ միւթահիւտ ալրլեր։ Իշ պու կիւն հիսապը, մուհարէպէնին խիթամընատան սօղրա, միւսալէհէ ահանամէլերինին թանզիմ վէ իմզա վէ տէվլէթլէն եէտիսնէ վասլ օլսուզդա էնատէն իթիպար օլունճագ տրը»։

(Մէճմուայը Հավատիս նումէրօ 30)։

Թէրճիմէ։ Պէվլէթը Ամլիյէ իլէ Ամերիքա պէվլէթիի պէյնինտէ 1854 սէնէսի յունիսի 14 Թարիխի իլէ ագդ վէ իմզա օլունան ահանամէնին պէշինճի պէնտի։

„Պէշինճի պէնտ։ Տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ, Ռուսիա տէվլէթի պէյնինտէ պիր միւսալէհէ ահանամէսի Թանզիմ օլունարագ, իշ պու ահանամէնին հիւքմիւ իճրա վէ իթմամ գելընարագ հալտէ, հաշմէթլիւ Ամսթրիա իմբէրաթորու հազրէթլէրի, միւմքին մէրթէպէ աղ վագրթտա ասքէրինի մէմլէքէթէյնտէն չըգարմագ իւզրէ լազըմ կելէն թէտարիքին իճրասընա հիմմէթ խէճէք տիր։ Պու ճիւմլէ Ամսթրիա ասքէրինին մէմլէքէթէյնտէն խուրուճինէ լազըմ կելէն շէրաիթին թէֆֆէրիւաթը, պաշգաճա պիր մուգավէլէ իլէ պապը Ամլի վէ Ամսթրիա տէվլէթի պէյնինտէ գարարկիր օլաճագ տրը»։

(Մէճմուայը Հավատիս նումէրօ 40)։

ԹԻՎՃԻՀԱԹԸ ՍԷՆԻՅԷ

Իրմիր վալիսի տէվլէթլու Սիւլէյման բաշա հազրէթլէրինէ Սէճիսիսէ նիշանընդն պիրինճի բիւթպէսի։

Սէճիսի փոյա ազալըզը։ Սատրազամ միւսթէշարը սապրգ ուԹուֆէթլու Շէվքէթ պէյ հազրէթլէրինէ։

Սատրազամ միւսթէշարըզը։ Խարիճէ միւսթէշարը սապրգ ուԹուֆէթլու Սաֆվէթ էֆէնտի հազրէթլէրինէ։

Խարիճէ միւսթէշարըզը։ Թէրճիւմանը տիվանը հիւմայուն սապրգ սատատէթլու Դուրեսանին պէյ հազրէթլէրինէ։

Տիվանը հիւմայուն թէրճիւմանըզը։ սատատէթլու Գատուրի էֆէնտի հազրէթլէրինէ։

Թիճարէթ գումրուճանու բէյիրլիյի։ իզէթլու Ռէմզի էֆէնտի հազրէթլէրինէ։

Խարիճէ Նէզարէթի Թահրիրաթը Էֆէնտիյէ միւսիրլիյի։ մասրիւթպէի սանիկ սընֆը նվվլը միւթեմայիզ Իզէթլու Մուսթէֆա պէյ հազրէթլէրինէ իթա վէ թէվտիհ պուրուլմուշ տուր։

ՀԱՎԱՍՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԵՊԻՑԵ

ՖՐԱՆՍԱ։ Բարիստէ վագի օլան վէլսատէթին թաֆսիլաթը տախի պուտէֆա վաղ ալմուշ տուր։ Պուռնտան ագտէմ տախի իֆատէ օլուռնտուղու վէճհիլէ, պու վուգուաթը մէսնուտէ մարթըն օն ալթընճը կիւնիւ եարը կէճէտէն իւչ սաաթ պիր՝ չարիյէք սօղրա վագի օլմուշ տուր։ Լէվմը մէգքիւրտէ էլչիլէր, Ամնաթօ վէ Դավանին մէճլիսլէրի, հաքիմլէր, Իրագօքոսլար, ճէնէրալլար վէ սայիրէ իմբերաթոր հաղրէթլէրինէ թէպրիքէ կէմիշլէր տիր։

Մէշվէրէթէ մէմուր օլան մուրախխասլար տախի Քօնթ Վալէվսքի վասէթասը իլէ իմբերաթորա խպրաղ օլուռնտուգտա վագի օլան թէպրիքլէրինէ իմբերաթոր հաղրէթլէրի շուվէճհիլէ ճէվապ վէրմիշ տիր։

«Պիթիւն Լուբաբայա սուլհ տէվրանը իլան վէ թէպշիր գելընճաճ ապիր վագթտա, Հագգ թատալա հաղրէթլէրինին պիղլէրէ պիր էլբէք էվլատ պախշ իթմէսինատէն նաշի քէնարիմի մէսուտա ատտ խտէրիմ։

«Լվլատրմա վէրէճէյիմ թէրպիէյէ, միլլէթլէրատէ ղուրուր վէ նէֆսանիյէթ օլմամասը, վէ հէր միլլէթին սերվէթ վէ սաատէթի Լուբքանըն ատայիշինէ մէնութ պուլունմասը, ուսուլի իւզրէ օլուճագ տրը։

— Վէլատէթը մէգքիւրէ Գլըրմ ճանիպինատէ տախի պահրէն վէ պէրքէն, վէ Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ, Սարտէնեա, վէ Ռուսիա պաթէրիարքըն տան տախի պաշգա պաշգա եիւզ պիրէր թօփ աթըլարագ թէպշիր գելընմըշ տրը։ Վէ իւչ կիւն գատար կէրէք ըուհանի վէ կէրէք ասքէրի զինէթլէր վէ շէնլիքլէր իճրա օլունմուշ տուր։

ԲՐՈՒՍԻԱ։ Բարիս ճանիպինատէն մարթ Եիրմի թարիխի իլէ եաղբլորը վէճհիլէ, Ռուսիա տէվլէթի մուրախխաս պարոն Մենթայֆլ, մարթըն օն տօգուզունճու կիւնիւ, Բարիսէ վէ մէշվէրէթին օնունճու մէճլիսինէ տախիլ օլմուշ տուր։

ՀԱՎԱՍՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԷՆԵՎԻՑԵ

— Կէչէն չարշամպա կիւնիւ գայիմմագամը սէտարէթը իւզմա տէվլէթլու Ամէհէմմէտ բաշա հաղրէթլէրի, վէ պաշ մապէյնճի ուԹուֆէթլու Նէշէթ պէյ հաղրէթլէրի, թէրաքը հաղրէթը Շահանէտէն Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ վէ Աւսթրիա էլչիլէրինէ վիզիթա վէրիպ, վագի օլան միւսալէհէտէն տօրայը բէսմը թէպրիք վէ արզ մէմուռնիյէթի իճրա իյլէմիշլէր տիր։

— Ազտ վէ իմզա գելընան միւսալէհէ ահտնամէսինին հիւքիւմտարանը մուազզամանրն թաստիգինէ տէօրթ հաֆթա միւտէթ գաթ օլուռնմուշ տուր։ Վէ միւթէֆիգէ ասքէրի պէյնինատէ պու գատար միւտէթ տահա միւթարէքէ օլուպ, օնատան սօղրա թէքմիլ պարրշ մուամէլաթը իճրա օլուռնաճագ տրը։

— Միւսալէհէյը մէգքիւրէ վէսիլէսի իլէ կէչէն տալը կիւնիւ բիրքատը հիւմայունը բէսմը պիսի վագի օլաբ, վիւքէլա վէ իւմրա պէր վէճհը թէպրիք խաքիբայը Շահանէյէ եիւգ սիւրմիշլէր տիր։

— Ինգլիթէռռա Պէյ զաղէթասընտա շուվէճհիլէ եաղբլը տրը։

Պիւթիւն բարիս ահալիսինէ մալիւմ օլուռզու վէճհիլէ Ռուսիա մուրախխասը Քօնթ Օրլոֆ, իմբերաթոր Նաբօլէոն հաղրէթլէրի իլէ պիր գաչ ատֆա միւլագաթ իթիֆաքատէն սօղրա, միւշարէյհին ախլագը համիտէյի ճէլիլէսինին մէտտ իւ սէնասը տայիմա հայրիթլէ զիվրը զէպանը օլմուշ տուր։ . . . հաթտա կէչէն էրիքատանը տէվլէթատէն պիրի իլէ միւքալէմէ իթիմէքատ օլուռզու հաղատէ, իմբերաթորու միւշարէյհ հագգընտա շուվէճհիլէ իֆատէ իյլէմիշ տիր։

«Բարիսէ կէլիպ, իմբերաթոր Նաբօլէոն իլէ միւլագաթ իթիֆաքատէն սօղրա, միւթէվֆա իմբերաթոր Նիկոլայնին պիր եարըմ տատաճգ օլուռն միւշարէյհ իլէ կէօրիշէմէմիշ գատար էսէֆը տերունիմ օլուճագ տրը։ Վէ գավլէն թատտիգ իտէրիմ քի, պու իքի հիւքիւմտար պիրիպիրինի կէօրմիւշ վէ տիյնէմիշ օլայրտը։ պաշըմըզա պու ճէնկ ատֆէթի կէլմէտիքատէն մատտա, հիւքիւմտարան վէ միլլէթէն պէյնինատէ քէմալը խալիսէթ վէ միւվտատէթ տտիրի վագի օլուրրուտու։

«Իմբերաթոր Նաբօլէոն, իմբերաթոր Նիկոլա իլէ միւքալէմէ իթիմէքատ, էվատֆը ճէլիլէրինին միւթէվֆա իմբերաթորա պէօյիք թէյտիրի օլուճաղը պէյանատէն միւթաղնի պիր քէյֆիյէթ տիր»։

Քօնթ Օրլոֆուն պու քէլամը իքի իմբերաթորուն տախի շէրէֆինէ վէ իքիսինին տախի ադլ իւ բէվլէթլէրինէ շահատէթ իտէճէք պիր պահտրը տէր, զաղէթայը մէգքիւր։

— Բարիս մէշվէրէթի հագգընտա Նէրբոքա զաղէթաղէրինատ շուվէճհիլէ եաղբլը տրը։

Մուրախխասլար քեաֆֆէլի միւքալէմաթ վէ միւզաքէրաթը տէրէճէյի իֆրաթատ էսարատ թուԹմագտա տրրլար։ վէ ագտտ մէճլիս իթիտիրլէրի տիվանիսանէտէն տախի տրշարրյա պիր էսրար չըգմամասը իչիւն հէր նէվ տրգգաթ վէ իհթիմամ տիրիղ օլուռնմամըշ տրը։ Հաթտա մէճլիսին մաղպաթալարրինը լիթօղրաֆիա իլէ եաղբզ պասան ամէլէրը տախի մէշվէրէթ խիթամ պուլունճայատագ խարիճիսէ նէզարէթի տայրէսինատ թէվգիֆ օլուռնուպ, տրշարը չըգմալարընա վէ պիր քիմատ իլէ կէօրիշ մէլէրինէ տախի բուխատաթ վէրիլմէմիշ տիր։

— Միւսիւ Ֆօնթօնուն, Ասիթանէյէ Ռուսիա էլչիսի կէլէճէյի կիւն պէ կիւն թէվաթուր պուլմագտա տրը։ Ֆրանսատան Ռէթրօպոլ բղա կիտճէք էլչիլէր հագգընտա տախի միւսիւ Լահիթ, Լարոշժագլէն, Գանրոպէր վէ Պուրգընէնին իտմէրի եատ օլուռնմագտա տրը։

Ռուսիա իմբերաթորու Ալեքսանտրօնուն, կէլէճէք յուռնիս ա յընտա Օսպա շէհրինատէ թաճ կիյէճէյի մալիւմ տիւր, պու զիյնէթատ հաղրը պուլունմագ իւզրէ իմբերաթոր Նաբօլէոնուն ապրատասը վէ մահրէմը էօրարը Քօնթ Օրնի, ֆէվգ էլ տատ պէօյիք էլչիլիքլէ Ռէթրօպոլբղա կէօնտէրիլէճէք տիր տէնիյօր։

— Տուէլը միւթէֆիգէ ասքէրինի Գըրըմտան կէրիյէ ալմագ իւզրէ, Ինկիլթէրրատան, Ֆրանսատան, վէ Սարտինիատան քիւլխէթլի թիւճճար վէ պէյլիք կէմիլէրի վէ պէօյիւք վէ քիւչիւք վաքօրլար եօլա չըգմըշ օլուռզու թէլէզրաֆ իլէ մալիւմ օլմուշ տուր։

— Ռէթիմատէ շայան պիր մէկթուպտա եաղբլորը վէճհիլէ Սրվազ վալիսի Ֆէյզուլլահ բաշա հէր նէ սէպէպ մէպնի իսէ տէօրթ նէֆէր քէօլէսինի պիր կիւնատ իւչէր տէֆա գրրպաճ վէ ֆալագա տէյնէկ իլէ տէօյմիւշ օլուռզուճատան, պունլար տախի օ կէճէ եանի մարթան եէտինճի շարշամպա կէճէսի ույուտուռզու եէրատ կիտիպ քիւլիւնկ վէ գելընճ իլէ քէնարիսինի էօլտիւրմիւշլէր։ Վէ քէօլէլէր տէրատէսթ օլուպ Սրիթանէյէ կէօնտէրիլմէքատ պու լունմուշ տուր։

Պիր միւտատէթտէն պէրիւ Լրմէնի աշխարհաբար լիսանընտա ԱՐԵՒԵԼՔ եախոտ Շարգ իսմի իլէ պիր բիսալէ, Բարիսատ թատ օլուճուպ, պու թէրաֆլարտա տախի նէշը օլուճմագտա տրը։ Պու բիսալէնին միւհելլիֆի Բարիսատ եանի Պարպտա օթուրարագ, Շարգ իւզէրինէ մուպահէսէլէր եաղմագտա իսէ տէ, օ գատար ուզագտան տուրպինի պասիրէթի իլէ Պարպտան Շարգը բէքատ պէրրագ սէչէմէտիյինատէն, պու թէրաֆքն ահվալինի էքսէրիա տիւման իչինտէ, վէ պաղէն տախի նաղարը տրգգաթընը բատատընա կէթիրէմէտիյինատէն պիւթիւն պիթիւնէ թէրս կէօրտիւյիւ տախի օլույօր։

Պու բէսալէտէն նէ տիր մէրամ, հալա աղնայամամըշզը։ էյէր Լրմէնի լիսանընա պիր շէրէֆ վէրմէք իսէ, նէ գրթատը վէ ճիւրմիւ, նէ լիսանընն ֆատհլիյի, վէ նէ տախի իչինտէ եաղբրը մուպահատալար, պու նէթիճէյի հասրլ իթմէյէ տէյալէթ իտէճէք մէրթէպէտէ տիր տէնեմէզ։ հաթտա իլք էվվէլ բէսալէնին ֆիհրիսթինի օգուլյան։ մուպահատաթըն պիրի պիրինէ նէ բատթ վէ նէ մինատսիպէթլէ թէրթիպ օլունատուռնատ տէրք իսէմէյէրէք իսթիրլրապէ տախի կիրիֆթար օլա պիրիր։ Նումունէ օլարագ պիրինի զիրր իսէլիմ։

---

15 Յունուար 1856

Տոպեան Պողս ամիրանը բիսալէնինէ գարշը էրօթէսիօ։

Դահվէ իշլէ ապէրինի Բարիսէ գիմ ՆԷՐ։

Շարգիա պուրլան զաղէթաներ, Ամէնայֆլ Լիսանընա օլուռզունա աշքրը մէսերրէթ կէօսթէրտիքատէն սօղրա, պիզիմ սէպէպիմիզէ պիրտէն պիրէ էսէֆիւ մէյեուսիյէթէ կիրիֆթար օլուր վէ տէր։

«Տիկէր թէրաֆտան տա, պիզիմ վէթանատաշլարրմըզընը, վէ էնագրլը լարրնին տախի, ֆայիտէլիւ մանիւ մանթլարը վէ նասիհաթլէրինի միլլէթէ արզ իթիտիքատ, Օսմանլը լիսանընը գուլլանարգլարը, պիզլէրէ թարիֆէ կէլմէզ պիր աճը վէ քէտէր օլմագտա տրը։ Հէյլմի, հեզար քէրէ վմի, ամապ պու մագլէլէր, հավատիս վարագալարը նընն խրտմէթը մուգատասէլէրինին նէ օլուռզունու հիչ պիլմէյօրլար մը։ էյէր պունուն իլէ միւրատալարը միլլէթին չօճուգլարընը թալիմ վէ թէրպիյէ իթմէք իսէ, հէր քէսին իլք պօրճու ամթալարընին լիսանընը թահսիլ իթմէք տիր։ Նէ տէմէք, հաչան Ռուսիանընն ճէպպար իմբերաթորունու, թէպասարընա էպ իւ էճատատէրինին լիսանը թահսիլինի մէն իթմանի իչիւն թէքտիր իթմիսիմիզ հալտէ, վէ հաչան օն սէնէ ագտէմ, մէմալիքի Օսմանիյէնին էն ուզագ չէ հրէրինատ, սէվկիւլիւ վէթանատաշլարրմըզա Լրմէնի լիսանընը էօյրէթմէք իչիւն, միլլէթ մուհապէթի օլան ճէօմէրտ քիմսէլէր, չայանը բէսէնա վէ իսթիհսան օլաճագ պիր զայրէթլէ, պիր Լրմէնի, միլլէթլիյինին իլք ընշանէսինի էտինմէսինի եանի լիսանը մատէրզատընը թահսիլ իթմէսի իչիւն օ գատար մասրաֆ իթտիքլերի հալտէ . . . հաչան 1845 սէնէսի Պրուսատան Ասիթանէյէ կէլէն պիր գաչ տօսթլարրմըզ իլէ Օսմանը լիսանը գուլլանմաղա մէճպուր օլուպ, օ վագթտան պէրիւ

» հեղ վահ տէսախիմիզ հալտէ, պէօյ-
» լէ ըշբգլը պիր տէվլիտէ Օսմանլը
» բայիթախթընտա, Իրմէնիձէ վէ
» Իրմէնիլէր իչիւն եաղլան պիր զա-
» ղէթատա Օսմանլը լիսանընը գուլ-
» լանմագ լազըմ մկրտը։ Սիլէթին
» թահգիրինի մուձիպ օլաձագ պու-
» ատձայիպ ումուրուն ասըլ սէպէպի-
» նի, գօ պիզէրէ պէյան իթսինլէր։

Պրագալում միսիս Թիւյսիւզեա-
նըն հրթը պիր աղ էնսին վէ էօյլէ-
ձէ ձէվապ վերէլիմ։

Միսիս Թիւյսիւզեանա զահմէթ
օլմագ իսէ, հրթը էնտիքաէն սօղրա
Մէձմուայը Հավատիսին պիրինձի
նու�մէրթսուն ատէրձ իթախսիմիզ ի-
լանը, վէ պուշրձա շու բարշասընը
գրատթէ բուղպէթ պույուրտուն։

» Պինայէն ալէյհ պունա տախի պիր
» սուհուլէթ օլուպ, խալգը զահմէթ
» վէ քիւլֆէթէթ կիրիֆթար իթմէմէք
» իչիւն, Իրթրոբատէ վէ մահալլը սա-
» յիրէտէ, պէհեր եէվմը կէօնակէօն
» զղէթա վարագալարը թէ'լիֆ օլու-
» նարագ, հալգա միլիոնլար իլէ նէշր
» օլունմագտա, վէ Իսիթանէտէ վէ
» Իզմիրտէ, վէ Ա Լէնա վէ Ա Էնէտիկ-
» տէ՝ տախի, պիս սիրայէ միլէթիմի-
» զէ մախսուս պու միսիլու հավատիս
» վարագալարը թապ վէ նէշր օլունա-
» բրագ համա օլուն միլէթին պու-
» պապտէ օլան զարուրէթի միւմքին
» մէրթէպէ տէֆ իւ իրզալէ գրըլնմագ-
» տա իսէ տէ, պունլարը օգուչյուպ
» անանմագ Ֆրանսրգ վէ Իրմէնի լի-
» սանէրի թահսիլինէ միւհթաճ պու-
» լունուպ, պու թահսիլին վագթընը
» կէչիրմիշ, վէ Եա սինլէրի, Եա մէշ-
» ղուլէթլէրի վէ Եա գուտրէթլէրի
» թէվագուֆ իթմէյէն, Իսիթանէտէ
» վէ թաշրաէրատէ միւթէմէքքիւն պին-
» լէրձէ ճանլերի, պու միւմքին իւլ
» հուսուլմէնֆաաթտէն մահրում իթ-
» մէք հագ մը տրը . . . վէ պիլտիքլերի
» պիր լիսանատէն օգուչյուպ ազնայապի-
» լիրքէն, անլերի պէհեր եէվմ հավա-
» տիս իչիւն շունա պունա միւրաճա-
» ատ իթմէք իհթիաճընտա պրրագմագ
» ճայիղ մի տիր . . . : Իմմա տինէձէք
» քի, հեր քէս պիթթապի լիսանը մա-
» տերգասար օլան Իրմէնիձէյի թահսիլէ
» մէճպուր տուր, անա թէշվիք իսե-
» ձէք սէպէպլերի արթրըճագ եէր-
» տէ, թիւրքձէ Մէձմայը Հավատիս
» չըգարմագ լիսանը Իրմէնիին իհմալ
» վէ իսլթալինէ ազիմ պիր վէ սիլէ տիր։
» Վագտա պու տա խաթըրա կէլիր,
» անձագ զանն վէ գրասը ատիզանէ-
» միզ պունուն մուզայիրի տիր, նի-
» չիւն քի լիսանը Իրմէնիտէ թապ ու
» նէշր օլունան զաղէթա, վէ քիթապ
» վէ էվրագը այիրէյէ նիսպէթլէ,
» պու Մէձմայը Հավատիս, տէր-
» եատէն ձիւզելի պիր տամլա տիմէք
» օլուպ, պունու օգուչանլար էանա
» պիր թէլէզգիւզ հասրլ իթթիրլերի
» հալտէ, լիսանը Իրմէնիտէ թէ'լիֆ
» օլունան էվրագ վէ մահթպուտաթն
» քեաֆֆէսի թէրճիմէ օլունամա-
» յաձաղընը բանա հիսս վէ իսրաք
» իտէրէք ատձապ պու տէրեայը մա-
» լիմանթտէ տահա նիչէ պիլէմէտիս
» յիմիզ վէ իչիտէմէտիզ ահվալ
» վէ վագտա պուլունապիլիր թէֆֆէք-
» քիւրիւ զուհուր իտիւպ, օլ վէձհ
» իլէ պու ըէսալէնին լիսանը մեզ-
» պուրուն թահսիլինէ պէօյիւք պիր
» տէլիլ վէ միւձիպի զարէթ օլաձա-
» ղընա տախի չէքք վէ շիւպհէմիզ
» եօգ տուր։

Պու իլան օգունտուգտան սօղրա
զանընմըզձա, Մէձմուամրզը թիւր-
քի լիսանատա տա եաղըլմըղը իչիւն
պաշգա սիւրէթլէ թէպրիսէյի զիմմէ-
լէթ գալգըշմաղա տախի պիր հաձէթ
գալմագ։

[1] Օ վագթըր Բարիստէ տէ պէօյէ պիր կիւ-
ղել բիսալէ չըգաձաղընը պիլմէզիտիք հէնիզ։

Միսիս Թիւյսիւզեան ղազէթա-
լարը չօձուգ թալիմի վէ թէրպիյէսի
իչիւն եաղըլըր զանն իսէրիմիզ, պիզ
քիմլէր իչիւն ղազէթա եաղտըղըմըզը
իլանը մեզքիւրատ պէյան իթմիշիզ
վէ էյէր միսիս Թիւյսիւզեան պուն-
լարըն էլինէ կէչէձէք օլուր իսէ, պու
կիւնքի կիւն իւզերինտէ մախլէս վէ
լազապ օլան Թիւյսիւզիւք, իհթի-
մալ սրը քէնտիսինէ պիր հիյէթը
մահսուսէ տախի օլապիլիր։

Ընձագ, մատամ քի պահսրմըզ
Իրմէնի լիսանը իւզերինէ կէլմիշ պիր
պու պապտէ պաղը միւթաալայը ա-
ձիզանէ միպի տախի միսիս Թիւյսիւզ-
եան վէ Գօնբանիասընա պէյան իթ-
մէք ֆարզ օլմուշ տուր։

Հէրքէսէ քէնտի մատէրզատ լի-
սանընը թահսիլ իթմէք ֆարզը ա-
զիմ օլուպ, թապի օլուսուզ տէվլէ-
թին լիսանընը էօյրէնմէք տախի տէ-
րէձէյի սանկէտէ վաձիպէյի զիմմէ-
թի տիր։ Պու մատատ գայիտէի քիւլ-
լէյէտէն պուլունուսուզ հալտէ, Իրմէ-
նի միլէթի հագգընտա պաղը մէր-
թէպէ միսմէէնա թութուլաձագ
հալէրի տէ վար։ Իսանընը ալէլ ու-
մում իքլիյէ թագսիմ օլունմուշ տուր
պիրինէ պաթալ վէ էօլմիշ լիսան
տէնիլիր քի, վագթընտա լաթիֆ վէ
միւշերրէֆ պիր լիսան օլուպ, էսկի
եախօտ էսկի գայիտէ իւզերինէ եա-
զըլմըշ քիթապլար տէրսունինտէ պու-
լունուր, վէ տիկերինէ ճէտիտ վէ
եախօտ սաղ լիսան թէսմիյէ օլունուր
քի, էրսինէյի միւթէպերան վէ եէ-
նի քիթապլարատա գուլանըլան, վէ
ագատէմիալար եախօտ էնձիլմէնը
տանըշմէնատան մարիֆէթի իլէ թէ-
միզլէնմիշ վէ թէձատա գրըլնմըշ պիր
ֆասիհ լիսան տրը։ Պու կիւնքի կիւն
Իրմէնի լիսանը տախի պու վէձհ իլէ
գրաբար վէ աշխարաբար, իքի լիսա-
նէ թագսիմ օլունմուշ տուր։ Աքին
Իրմէնի միլէթին եէնի քիթապէթի
պու իքի լիսանըն հանկրսընտա շէ-
րէֆլէնէձէք, վէ իքիսինի պիրտէն
էօյրէնմէք քիւլֆէթինտէն խալգ նէ
վագթ գուրթուլաձագ, վէ աշխա-
րաբար լիսանըն նէ վագթ պիր գայ-
տէյը ումումիյէ թահթընա կիրէձէք,
հէնիզ նա մալիւմ տիւր։ Գրա-
բարը վագթը իլէ նէ մէրթէպէ զէն-
կին վէ մամուր պիր լիսան օլուս-
նա, պու անէտէք քիմսէնին էսկի
միւէլլիֆլէր էլֆազընա եէթիշմէ-
սէյի տախի պիր պէօյիւք խալաթ
տրը, վէ թամ պու սէպէպ մէպնի
էօլմիշ վէ պոթմալ լիսանլար սրբա-
սընտա տրը, վէ պու լիսանըն հէրքէ-
սին ըայրգը իլէ թահսիլ իսէ մէյէձէ-
յինէ միսիս Թիւյսիւզեան քէնտի
թէձրիպէսի իլէ տախի շահատէթ
իսէպիլիր։ Գալըր սաղ վէ ձէտիտ
լիսանէրմըզ օլաձագ Իրմէնի լիսանը։
Պու լիսանըն նէ հալտէ օլուս-ղունու
իսթէր մի միսիս Թիւյսիւզեան աղ-
նամագ, Ա լէնատը, Ա էնէտիկլի,
Խարիսլի, Աթանպօլու, Ա անը,
Մուշու, Պաշպալաչլը, Իրևանը,
Հինտի, Թէհրանը, Մէնդափօրու-
Իրմէնիլէրի պիր մէձիսէ թօփրասընը,
վէ գօնուշանը, պագգալամ քէնտի լի-
սանընը սնլար վէ եախօտ սնլարընը լի-
սանընը քէնտիսի ազնայապիլիր մի։
Պէօյէ հեր մէմլէքէթ վէ էյալէթտէ
պիր տիւրլու Իրմէնիձէ սէօյլէնիլա-
յի հալտէ, ումումի աշխարաբար լի-
սանը հանկրսը տրը, վէ միլէթ, եանի
Իրմէնի միլէթինին ձէմիյէթի հանկը-

[1] Կէօրիւնիւր քի Միսիս Թիւյսիւզեան քէնտի
լագապ վէ մախլէսինին Թիւրքձէ օլուս-ղունա տա-
խի բէք չօգ ազալագ սրզատրգատան սօղրա, Եան
Լաֆզը էլավէսի իլէ պու լուղեթի Էրմէնիլէթերէք
Թէսէլլի պուլմուշ տուր։ Վէ պու տուր եէնի աշ-
խարհաբար լիսանըն քէրամէթի քի։ Եէր եէր Թա-
լանձա։ Ֆրանսրզձա։ Ինկիլիզձէ։ Ղերմէձէ։ Թիւրք-
ձէ։ Հինտձէ վէ Լձէմձէ լուղեթլերէ պիր լաֆզ
իլավէ օլունտուղու կիպի տէրագալ ֆասիհ Էրմէ-
նիձէյէ Թահվիլ օլմուշ օլուր

[1] Օ վագթըր Բարիստէ տէ պէօյէ պիր կիւ-
ղել բիսալէ չըգաձաղընը պիլմէզիտիք հէնիզ։

սընը էօյրէնէձէք, վէ ղազէթալար ու-
մումիյէ մագպուլ օլմագ իչիւն հանկը
լիսանտա պասրլաձագ։

Հէր միլէթ քէնտի սաղ վէ ձէ-
տիտ լիսանընը, թասհիհ իտիւպ շէ-
րէֆլէթմիշ տիր, վէ պու կիւնքի կիւն
հիքմէթ նէվինտէն օլան էլֆազ վէ
ֆէսահէթլէ պինլերձէ քիթապլար
տախի գալէմէ ալընմըշ վէ ալընմագ-
տա տրը, լաքին պու գաղիյէ ղազէ-
թա եաղմագլէ հասրլ օլմայրպ, ա-
գատէմիալար տէրլանէթի իլէ հասրլ
օլմուշ տուր։ Հէր միլէթին ալիմ
էրի թօփրանրպ էվվէլ հանկը լիսա-
նը միլէթ լիսանը ատտ իսէձէքլէրի-
նէ գարար վէրա իքտէն վէ օ լիսանըն
տախի հէր պիր լու զէթինի պիրէր
պիրէր վէզն վէ թասհիհ իտիւպ,
պիր գայտէ ալթընա ալարգատան սօղ-
րա, թամամինէ հիքմ իթմիշէր տիր։
Միսիս Թիւյսիւզեան տախի միլէ-
թէ հրղմէթ իթմէք իսթէր իսէ էվ-
վէլա գրաբար վէ աշխարաբար լիսան-
լարընդն հանկրսը պաթալ վէ հանկը-
սը ձէտիտ լիսան ատրլաձագ, պու-
նա գարար վէրիպ, միլէթին ումու-
միյէթինէ տախի գապուլ իթմիրսին,
վէ աշխարհաբար գարար վերտիպ
հալտէ պիր ագատէմիա թէշքիլ ի-
տիւպ, հեր պիր լուզէթին հեր նէ
մանատա ալնաշրլաձաղընա հիքմ
իթմտրսին, վէլ հասրլ աշխարաբար
լիսանընը միձէտատ տէն թանգիմ իթ-
տիրէրէք թամիմէնէ մուպաշէրէթ էյ-
լէսին։

Պէօյէ պիր ումուրու խայրլիյէյէ
մուվաֆֆագ օլուս-գատան սօղրա, միս-
սիս Թիւյսիւզեան հեր քէսին Իրմէ-
նի լիսանընը էօյրէնմէտիսինտէն շի-
քեայէթ իթմէյէ տախի հագգը օլա-
պիլիր։ Պունու տէմէքլէ Իրմէնի լի-
սանընը պաթալ իթմէք տէյիլ տիր
միւրատրմըզ, անձագ պու լիսանըն
կէրէք գրաբարը վէ կէրէք աշխարհա-
բարը պու էնտատէ եէր եէր վէ մէկթէպ
մէկթէպ էօյլէ պիր միւշէվվէշ հալէ
կէլմիշ տիր քի, միսիս Թիւյսիւզ-
եանըն Թիւրքձէ ղազէթա եաղըլը-
ղընա տէօքտիւյիւ ատձրտան, բէք չօգ
զիատտէ ատձրարա վէ ազալարըպ սրզա-
մալարա միւ հիթատ օլմուշ տուր, միս-
սիս Թիւյսիւզեան պու հալի կէ՞օր-
մէյօր մու եախօտ թէմեիզէ գուտրէ-
թի՞ մի եօգ, պիլէրէ նա մալիւմ
պիր քէյֆիէթ տիր։

Պալատտէ տախի իֆատտէ օլունտու-
ղու վէձհ իլէ, քիշի լիսանը մատէր-
զատրնտան սօղրա թապլի օլուս-ղու
տէվլէթին լիսանընը տախի թահսիլ
իթմէք վաձիպէյի զիմմէթի տիր։
Հաթտա մուախիսարէն պաղը Ա լի-
սէ գալէմ ալընան նիզամ մուձիպին-
ձէ տէվլէթ մէմուրիյէթլերինտէ իս-
թիխտամ օլունանձագլար իչիւն, լի-
սանը թիւրքիյէ աշնա օլմագլըգ պի-
րինձի շարթ պէյան օլմուշ տուր։

Իմտի տէվլէթէ իրզալէթ իթմէք
միլէթէ տախի խըզմէթ իթմէք օ-
լուպ, պու տախի լիսանը թիւրքինին
թահսիլինէ միւհթաճ պունունտու-
ղունան, վէ ղազէթամըզ տախի
պունա պաղը մէրթէպէ տէլտէթ ի-
սէր օլուս-ղունան շու եիւզտէն
տէվլէթէ վէ միլէթէ տէրբէսար օլան
ձիւզելի պիր իրզալէթիմիզէ հիւրմէ-
թէն, միսիս Թիւյսիւզեան միսսա-
սատ իսէր իսէ, ղազէթամըզը գա-
բաթմայալըմ։ Իրօգ էյէր քէնտիսի
տախի, տէվլէթէ, վէ տէվլէթլէ
պէրաբէր միլէթէ պիր իրզամէթ
իթմէք արզուսինտէ օլուսպատա, եօ-
գարատա Իրմէնի լիսանը իչիւն զիքրի
կէչէն թէրթիպաթը թէքմիլ իթմիք-
տէն սօղրա թիւրքձէ լիսանընը տա-
խի թահսիլէ թալիպ օլուր իսէ քէն-
տիսինէ վերէձէյիմիզ իլք տէրա պու-
տուր քի, թիւրքձէտէ, թիւյիպ, վէ
ձահիլ. չօգ տէֆա, վէ իլլա պու-
պահսըմզատա իքիսի պիր մանայա կէլիր։

ԽԻՒԼԱՍԱՑԸ ՎՈՒԳՈՒԱԹԸ ՄԷՍԵԼԵՅԻ ՀԱՐԳԻՅԷ

130 Նոյեմբր Մէձմուապէն պագիյէ։

Թարէիւէր ալֆրանիա ալտր Իսլէրինէ հիսսա
օլունմուշ տուր։

1854

Յունուար 30։ Գարատանը տէրեա Ռիզա բա-
շա Սէրասքեր օլուպ, Գրպրրըլը Մէհէմմէտ բաշա
Գարատանը տէրեա նասպ օլունուր։

Յունուար 31։ Ինկիլիզ տէվլէթի Բարլամէնթա
մէձլիսի քիւշատ օլունուպ, Գրպրիչա հապրէթլէրի
նութգու բէսմիսին իրատ իտէր։

Մասալը Նուրիդոս բէոդի։

Մէմալիքի չարգխէտէ իպգալը միւսալէհէ զամ-
նընատա կէրէք ֆրանսա վէ կէրէք Ինկիլթէրրա տէվ-
լէթլերի վէ միւթթէֆիգլերի թէրաֆլէրինտէն հէր
նէ մէրթէպէ ճահա իւ իպտամ գէլընմրշ իսէ տէ,
պիր շէյ միւֆիտ օլմասրդը վէ քէֆիլէթին ճէնկէ
գարար վերտիսի քէմալը թէհլիսսիֆիւ մուձիպ օլ-
մուշ տուր։ պու ճիւմլէ իլէ միսալէհէնին հիւանիւ
հուսուլի իչիւն էլտէն կէլէն ճահտ իւ իպտամ հէ-
նիզ տիրիղ օլունմայաձագ տրը։ Ընձագ Շարգտա
թուլ միւատէթ միսալէհէյէ տէվամ օլունմասը,
կէրէք մէմալիքի մէպպուսէնին վէ կէրէք Եւրոպա-
նընն, էմէյէթ վէ ասայիշինի ուելյ իսէձէյինտէն,
պունատան պէօյէ մէյատատա չըգարըլաձագ տուր։
թէքլիֆլերինէ պիր գուվվէթ վէ իսթինատա օլմագ
իւզրէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթինէ վէ միւթթէֆիգ-
լերինէ գուվվէթ պէրրիյէ վէ պահրիյէլերինի արթը-
մագ տախի ֆարզ օլմուշ տուր։

— Եէվմը մէզքուրատ Ինկիլիզ տէվլէթի Խարի-
ձիյէ նազիրը Քօնտ Գրանվիլը, Լօնտրատա մու-
գիմ պարսն Պրունօվա պիր գրթա միւզէքքերէյը
բէսմիսէ թահրիր իտէր։

Մասալը Դուբէյրէյը բէոդիէ։

Ինկիլթէրրա տէվլէթինին գարա տէնիզի տա-
նանմա կէօնտէրմէսինին սէպէպի։ Սինոպ վագա-
ալը կիպի պիր աֆէթին, պիր տախի վուգու պուլ-
մամասը իչիւն տիր։ լաքին մէսէլէյը շարգիյէնին
միւսալէհէ իլէ թէսվիյէսինէ Ինկիլիզ տէվլէթի թա-
լիպ վէ խահիշքէք պուլունտուղունան Օսմանը
տէվլէթինին տախի Ռուսիա տէվլիտիսին պիր թէ-
ալրիզ իհմալի մէն օլունձագ տրը։ Օսմանը
տէվլէթի գարա տէնիզտէ հէմ Ռուսիատան զայիֆ
վէ հէմ տախի Ռուսիանըն թէսարրուզունէ հէսէֆ
օլմուշ տուր։ Ինկիլթէրրա տէվլէթի մէմալիքի Օս-
մանլիյի Ռուսիանըն թէսարրիքաթը ասքէրլիսինի-
տէն մուհաֆազա իթմէյէ գալգըշմասը ումումի Եւ-
րոբանընն գապուլ իթմայի պիր ուսուլա բայէթ իթ-
մէք իչիւն տիր։ վէ Եւրոբանընն պու ուսուլի տախի
տէվլէթը Օսմանլիյինին մուհաֆազայը թէմամիյէթի
օլուպ։ պու խուսուս իչիւն պէշ պէօյիւք տէվլէթ-
լէր խոյա տախի վէրմիշլէր տիր։

Իմտի պու մուհաֆազանընն տէրձէ վէ ձէսա-
մէթի տախի Ռուսիա տէվլէթինին իլերիյէ կէօս-
թէրձէյի հարէքէթէ թաթպիգ գլընաձագ տրը։

— Եէվմը մէզքիւրատ, Բէթրօպուլրատա մի-
գիմ Բրուսիա էլչիսի պարսն Ռօսսօվ։ Ռուսիա տէվ-
լէթինէ պիր գրթա միւզէքքերէյը բէսմիսէ թագ-
տիմ իտէր։ մուգատէմա Ռուսիա տէվլէթի Ազբա-
թրիա։ Բրուսիա։ վէ Ռուսիա պէնինտէ պիր իթ-
թիֆագ թէքլիֆ իթմիշ օլսուզունատան։ միւզէքքե-
րէյը մէզքուրի պարսն օլմուշ տրը։

Մասալը Դուբէյրէյը բէոդիէ։

Բրուսիա տէվլէթի, դէկտէմբէր 5 թարիխի ի-
լէ։ Ազթրիա։ Ինկիլթէրրա։ վէ Ֆրանսա էլչիլէրի
իլէ պէրաբէր պիր մապպաթա իմզա իթմիշ։ վէ
միւձիպինձէ մէզքիւր տէվլէթլէր իլէ միւքաթէ-
պէլերի տախի վագի օլմուշ օլսուզունատան։ Բրու-
սիա տէվլէթի պու թահիւանի թէրք իլէ տիկէր
իւշ տէվլէթտէն այրրլաձագ։ վէ մէզքիւր մապպա-
թալար մուձիպինձէ Բէթրօպուլդա պաղը թէքլիֆ-
լէր տախի աբզ օլունտուղունատան։ պունուն ձէվա-
պընա տախի պէրլէմէք լազգմ կէլէձէք տիր։ վէ
հեր հալտէ Բրուսիա տէվլէթի տիկէր իւշ տէվլէթ
իլէ պիրլիքտէ թէշէպպիւս իթմէյի մուամէլէտէն
րիւձիւ իտէմէզ։ վէ Ազթրիա Ռուսիա վէ Բրու-
սիա պէյնինտէ պիթթէֆիգլերդա գարար վերիլսէ զու-
հուրի մէմուլ օլունան վէ հիսապա կէլմէզ վուգուա-
թը ձահիմ վէ միւթենէվիյէ մուվաձէհէսինտէ գօ-
լու պաղը տուրմագ կիպի տիր։

— Եէվմը մէզքիւրատ Ինկիլիզ տէվլէթի Խարի-
ձիյէ նազիրը Լօրտ Գրանվիլը Բէթրօպուլրատա մի-
գիմ արը Համիլթըն Սիմէօրսի պիր գրթա միւզէք-
քերէյը բէսմիսէ իրսալ իտէր։

Մասալը Դուբէյրէյը բէոդիէ։

Ինկիլիզ տէվլէթի Քօնտ Ղէսէլբուռուն 16 յունի-
վար թարիխի իլէ Լապրրը միւզէքքերէնին ատքէա-
մընը միւթաալա իթթիքատ խթիրլապէ կիրիֆթար
օլմուշ տուր։ Վէ շու սան կիւնլերտէ զուհուրա
կէլէն վուգուաթը աձայիպէնին մէսուլ լինկիթինի Ինկի-
լիզ տէվլէթի պիր վէձհ իլէ իւզերինէ ալմայրպ
Ռուսիա տէվլէթի պիր վագթը միւսալէհէ վէ ասա-
յիշտէ, հէմ ձիվարը օլան պիր տէվլէթին միւլքինէ
թէձավուզ իթմիշ իքէն։ ձէնկ սէպէպիսէթինի
Ինկիլիզին վէ Լախօտ ախէր պիր տէվլէթին իւզե-
րինէ աթմասը հիչ պիր տէվլէթ նէզտինտէ գապուլ
օլունուր պիր իթիրազ տէյիլ տիր։

Փէտրուար 1։ Ֆրանսա Խարիձիյէ նազիրը մի-
սիս Տրուէն դը Լիսի։ Բարիստէ միւգիմ Ռուսիա
էլչիսինէ թահրիրէն ձէվապ վերիր։

Մասալը Ձէվապտի։

Ֆրանսրզ տէվլէթինին, տօնանմասընը գարա
տէնիզի կէօնտէրմէսի։ մէճբուռ օլմասրդը պիր մու-
հաբէպէի։ միւմքին մէրթէպէ մէն իթմէք իչիւն
տիր։ Ֆրանսրզ տօնանմասը պիր թէրաֆտան Օս-
մանը տանձաղընը մուհաֆազա խուսուզ։ պիր թէ-
րաֆտան տախի Ռուսիա տէվլէթինէ պիր թէար-

ԳՆԱՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆ ՓԱՅԼՈՒՆԵՐԻ ԳՈՒՆԱՎՈՐ ԽԱՆ

ԳՈՒՆԱՎՈՐ ԵՎ ԳԱՎԱՌ

21 ՄԱՐՏ 1856

	Գնարժեք
Լծասայ սեղոգ ալիր վեռն վասն . . .	
Գնչուկք . 5 ոչ վասն	135—131½
Փարան	
Ղամանսայ	206—205
Կիսանա	
Ամասիայա	530
Օրմանսայ	
Հաճն	
Թոքատ	
Տոկատ	
Ինեբոլու	
Սամսուն	
Սինոպ	
Հաճիսարի	
Ինեբոլու	
Սամսուն	
Սինոպ